

IV./2.2.: Egyesült Államok

Az Egyesült Államok jelentős kapacitásokkal rendelkező innovációs rendszere az utóbbi években megőrizte vezető szerepét a fő vetélytársakkal – köztük Európával – szemben. A rendelkezésre álló adatok azt mutatják, hogy az USA különösképpen erős a „hard” indikátorok (szellemi tulajdon, publikációk, üzleti K+F-ráfordítások, a kutatók száma, a felsőfokú végzettek) tekintetében. Kevésbé meggyőző az USA élenjáró teljesítménye az „innovációs outputok” vonatkozásában (tudásintenzív export, közép- és high-tech ágazatokban foglalkoztatottak száma, technológiai fizetési mérlegek, védjegyek, a műszaki és természettudományos végzettségűek), és elemzők szerint az utóbbi években a fejlődés üteme is elmaradt a versenytársakétól. (A legtöbb innovációs mutató esetében az EU éves növekedési üteme 2,65% volt, szemben az USA 0,95%-ával.)

Az USA innovációs rendszerére – főleg az üzleti szektor tevékenységére – jelentős hatást gyakorolt a gazdasági válság. Munkahelyek szűntek meg, nagy cégek és pénzügyi vállalkozások mentek tönkre, korlátozottá vált a hitelfelvétel az innovációs és más tevékenységek finanszírozására. Bár számos jel arra utal, hogy a gazdaság kezd kilábalni a válságból, az innovációs rendszerre gyakorolt hatásai még jó ideig érezhetők lesznek. Az USA igyekezett gyors és komoly választ adni a válságra. A kormány 2008 végén 700 Mrd dollár összegű *gazdasági stabilizációs törvényt* fogadott el a pénzügyi intézményrendszer megsegítésére és – egyebek mellett – a K+F-szektorban megvalósított intézkedésekre.

Milyen törvényeket fogadott el az USA kormánya 2008-ban és 2009-ben a válságból való minél gyorsabb kilábalás érdekében?

Az új szövetségi kormány az *újjáépítési és beruházási törvény* jóváhagyásával 2009-ben újabb, közel 800 Mrd dollárt biztosított a gazdaság számára; az összeg 13%-át az energetika, az infokommunikációs technológiák és a tudományos kutatás (111 Mrd \$) területére irányították. Az összeg nagyságát jól példázza az a tény, hogy a törvény az *NSF* (National Science Foundation, Nemzeti Tudományos Alapítvány – az USA független, szövetségi, a tudomány támogatására létrehozott ügynöksége) számára annak 2009. évi költségvetése 50%-át kitevő forrást biztosított.

Az amerikai innovációs intézményrendszert nem könnyű leírni, annak nagysága, összetettsége és a sok (kormányzati, akadémiai, üzleti és nonprofit) szervezet miatt. Szövetségi szinten valamennyi hatalmi ág (kongresszusi, végrehajtó és bírósági) meghatározott – az ellenőrzések és egyensúlyok rendszerén alapuló – feladatokat lát el.

A *Fehér Ház* irányítja a végrehajtó (közigazgatási) tevékenységet jól körülhatárolt funkciókat ellátó minisztériumokon, ügynökségeken keresztül. A Fehér Házon belül az *Igazgatási és Költségvetési Hivatal* (Office of Management and Budget, OMB) látja el az ügynökségi költségvetések felülvizsgálatát és a programok értékelését. A *Tudomány- és Technológiapolitikai Hivatal* (Office of Science and Technology Policy, OSTP) TÉT-ügyekben ad tanácsot az elnöknek, továbbá ellátja az egységes irányítást és a koordinációt.

A *Kongresszus* felelős az innovációt érintő jogi szabályozásért és költségvetésért, meghallgatásokat tart, tárgyal az érdekhordozókkal, és felügyeletet gyakorol az ügynökségek tevékenysége felett. A Képviselőház és a Szenátust magában foglaló *Kongresszus* bizottsági rendszerben működik; az innováció tekintetében legfontosabb házbizottságok a *KKV-* és *TÉT-Bizottság*, valamint a

Kereskedelmi, Tudományos és Közlekedési szenátusi bizottság. A bíróság feladata a jogi, szabályozási vitarendezés (pl. szellemi tulajdon-védelmi kérdések).

A szövetségi kormányzati minisztériumok és ügynökségek az innováció politikai megvalósításáért felelnek. A *Kereskedelmi Minisztérium* (Department of Commerce) felügyeletet gyakorol a *Szabadalmi és Védjegy Hivatal* (US Patent and Trademark Office, USPTO) és a *Nemzeti Szabványügyi és Technológiai Intézet* (National Institute of Standards and Technology, NIST) tevékenysége felett.

Számos szervezet vesz részt az innovációs politika alakításában. A *Versenyképességi Tanácsot* (Competitiveness Council) a magánszektor hozta létre 1986-ban azzal a céllal, hogy közös fórumot teremtsen e téren az ipari és egyetemi felsővezetők számára.

Magánkezdeményezésű nonprofit alapítványok hagyományosan fontos szerepet játszanak az innováció finanszírozásában, különösen az orvosbiológiai területen. Az USA szövetségi tudományfinanszírozó pályázati rendszereinek intézményei az egészségügyi kutatások terén az *Országos Egészségügyi Intézet* (National Institute of Health, NIH), minden egyéb területen pedig az *Országos Tudományos Alapítvány* (National Science Foundation, NSF).

<http://www.proinno-europe.eu/page/innovation-and-innovation-policy-usa>